

Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu

Kinnitaja: Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu juhatus

Kuupäev: 10 August 2015

Staatus: Lõplik

Versioon 10.08.15

PEFC Eesti rahvuslik metsamajandamise standard

PEFC Eesti Rahvuslik Metsamajandamise Standard

Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu

PEFC Eesti rahvusliku metsamajandamise standardi (edaspidi Standard) eesmärk

Standardit saab rakendada metsaomandi sertifitseerimisel järgmiselt:

- * Ühe metsaomaniku metsaomandi sertifitseerimisel;
- * Metsaomanike grupi sertifitseerimisel.

Ühe metsaomaniku metsaomandi sertifitseerimine

Metsaomanik või –majandaja esitab avalduse metsaomandi sertifitseerimiseks otse sertifitseerimisorganisatsioonile ja PEFC metsamajandamise sertifikaat väljastatakse vahetult metsaomanikule või -majandajale.

Metsaomanike grupi sertifitseerimine

Metsaomanikud või –majandajad võivad liituda ning taotleda grupisertifikaati. Grupisertifitseerimisel otsustavad liikmed ühiselt täita Standardi nõudeid ning tagavad ühiselt vastavuse Standardi nõuetele.

Definitsioonid ja mõisted

ÖKOLOOGILINE VÕRGUSTIK – võrgustiku all mõeldakse metsade lahustükkide sellist asetust või ühendatust ökoloogiliste koridoridega mis tagab liikide populatsioonide seotuse nende säilimiseks.

ISTANDUS – on puude ja põõsaste intensiivseks kasvatamiseks rajatud kasvukoht mittemetsamaal, kus puid ja põõsaid kasvatatakse regulaarse seaduga ning majandatakse ühevanuselistena.

SUUR METSAMAJANDAJA – metsapindala üle 100 000 ha

METSAMAJANDAJA – Metsa omanik või majandamisõigust omav isik

HUVITATUD OSAPOOL – piirinaaber, kohalik kogukond

SÄILIKPUU – bioloogilise mitmekesisuse säilitamiseks vajalik puu, mis jääb lageraielangile alles. Säilikuud valitakse 1. rinde suurima diameetriga ja erinevat liiki puude hulgast, eelistades väärislehtpuid, mändi, haaba ning põlemisjälgedega, õõnsustega või suurte okstega puid.

Avalikkuse panus ja Standardi kättesaadavus

Standard on avalik dokument ning seda võib vabalt levitada kõigile huvitatud isikutele, eeldusel, et standardi sisu sealjuures ei muudeta. Standardi kehtiv versioon on avalikkusele allalaadimiseks või trükkimiseks kättesaadav internetilehel www.pefc.ee.

Standard on avatud konsulteerimiseks ja kommenteerimiseks kõigile huvitatud isikutele. Kõik, kes soovivad kommenteerida Standardit või teha ettepanekuid Standardi täiendamiseks, peaksid info edastama kirjalikult aadressil: Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu (Mustamäe tee 50, Tallinn 10621) või e-posti teel aadressil info@pefc.ee. Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu menetleb tehtud ettepanekuid ja rakendab neid kooskõlas Standardi ülevaatuse reeglitega.

Standard kiideti heaks Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu poolt 10. augustil 2015 ja see kuulub vaikimisi ülevaatamisele iga viie aasta järel, või vahepealsel ajal kooskõlas

Standardi ülevaatus reeglitega.

PEFC Eesti rahvuslik metsamajandamise standard

Käesoleva standardi koostas ja kinnitas Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu (rahvuslik juhtorganisatsioon). Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu toetavad enamuse metsaomanike organisatsioonidest (arvestatuna majandatava metsa pindala järgi) ning Eesti Metsasertifitseerimise Nõukogu on PEFC Nõukogu (www.pefc.org) liige.

Standardi koostamise töögrupp asutati avatuna kaasates võimalikult paljude huvitatud osapoolte esindajaid. Analüüsi nii metsade majanduslikke, sotsiaalseid kui looduskaitselisi aspekte.

Standardi koostamise töögrupi töö tulemustest teavitati avalikkust regulaarselt. Aktiivselt kasutati veebipõhist teavitust, samuti metsanduslikke meililiste. Olulisematest arengutest töögrupi töös anti ülevaade veebilehel www.eramets.ee. Kõik huvitatud isikud said esitada oma arvamused ja kommentaarid Standardi kohta.

Standardi kriteeriumite algne tekst sõnastati pädevate spetsialistide poolt, kes tutvustasid oma tööd laiemale avalikkusele kommenteerimiseks. Mõned arutelud viidi läbi e-posti teel. Aruteludel keskenduti Standardi erinevatele kriteeriumitele. Esitati argumentid Standardi ülesehituse, sisu ja vastavuse kohta kehtivatele õigusaktidele. Töökorralduslikult toimusid arutelud selliselt, et töögrupi liikmed esitasid oma suulised kommentaarid Standardi kriteeriumite kohta, mis talletati arutelu protokollis. Töögrupi juht koostas arutelu järel Standardi täiendatud versiooni.

Standardi põhimõtted on sõnastatud kriteeriumitena. Kriteeriumid on defineeritud kui metsa ja majandamise mõõdikud, mis tagavad säästva ja efektiivse metsade majandamise ning kaitse. Kriteeriumid kirjeldavad metsa kui objekti ning metsade majandamist kui protsessi. Metsa ning metsamajandamise vastavust Standardile saab hinnata indikaatorite põhjal, mida on võimalik mõõta objekti või protsessi tasandil. Kirjeldavad indikaatorid sisaldavad nõudeid tõendusdokumentide kohta, mille metsamajandajad peavad esitama.

Kriteeriumid

1. Majandatava metsa kohta peab olema koostatud metsamajandamiskava (IS Cr. 5.1)

- 1.1. Metsamajandamise kavandamise eesmärk peab olema säilitada või suurendada metsi ja teisi puittaimestikuga kaetud alasid ja tõsta metsaressursside, sh mulla ja vee majanduslikku, ökoloogilist, kultuurilist ja sotsiaalset väärtust ja kvaliteeti.
- 1.2. Metsamajanduskava või sellega seotud andmestik peab sisaldama:
  - 1.2.1. metsade inventeerimise andmeid, mis ei ole vanemad kui 10 a;
  - 1.2.2. noorendike, looduslikele uuendusele jäetud ja liitumata metsakultuuride kogupindala;
  - 1.2.3. metsade majandamise looduskaitselisi ja teisi piiranguid;
  - 1.2.4. metsamajanduslike tööde mahtude hinnangut ja üldist kava vähemalt 10 aastaks kava koostamisest arvates;
  - 1.2.5. puistuplaani;
  - 1.2.6. suurel metsamajandajal peab olema täiendavalt:
    - 1.2.6.1. metsade koosseisu ja tagavara prognoos vähemalt 10 aastaks kava koostamisest arvates;
    - 1.2.6.2. teedevõrgu ja kraavide kaart;
    - 1.2.6.3. hinnang teede seisundi ja uute teede rajamise vajaduse kohta.
- 1.3. Metsamajandamiskava peab perioodiliselt uuendama.
  - 1.3.1. Metsamajandamiskava peab uuendama õigeaegselt ning uuendamise periood ei tohi ületada 10 aastat.
  - 1.3.2. Metsamajandamisel peab arvesse võtma teadusuuringute tulemusi ning kus võimalik, aitama kaasa säästvaks metsamajandamiseks vajalike teadusuuringute läbiviimisele ja andmete kogumisele või toetama asjakohaste uuringute läbiviimist teiste organisatsioonide poolt.

2. Metsa kasutamise eesmärgid peavad olema selgelt määratletud ja huvitatud isikutele kättesaadavad (IS Cr. 5.1)

- 2.1. Metsamajanduskavas peab nägema ette sobivad metsakasvatuseks meetmed, et hoida või saavutada majanduslikult, ökoloogiliselt ja sotsiaalselt soovitav metsa tagavara.
- 2.2. Metsa kasutamise eesmärgid peavad olema määratletud metsamajandamiskavas või mõnes muus dokumendis. Metsa kasutamise eesmärgid peab metsamajandaja üldjuhul määratlema metsamajandamiskava koostamise käigus.
- 2.3. Metsa kasutamise eesmärgid, metsamajanduslike tööde hinnang ja üldine kava peavad olema huvitatud isikutele kättesaadavad.
- 2.4. Metsa raadamine maakasutusviisi muutmiseks, sh looduslike metsade muutmine istandusteks, ei ole lubatud, välja arvatud põhjendatud juhtudel kui raadamine:
  - a) on vastavuses rahvusliku ja regionaalse maakasutuse ja metsamajandamise poliitika ja seadustega ning tuleneb rahvuslikust või regionaalsest planeeringust, mida juhib valitsus või mõni teine ametiasutus ja on läbi viidud konsulteerides materiaalselt ja otseselt mõjutatud isikute ja organisatsioonidega; ja
  - b) hõlmab väikest osa mõjutatavast metsatüübist; ja
  - c) ei avalda negatiivset mõju äärmiselt ohustatud (sh ohualtid, haruldased või ohustatud) metsaökosüsteemidele, kultuurilist või sotsiaalset tähtsust omavatele aladele, äärmiselt ohustatud liikide elupaikadele või kaitsealadele; ja
  - d) loob pikas perspektiivis looduskaitselisi, majanduslikke ja sotsiaalseid hüvesid.

3. Ajakohane seiresüsteem peab olema rakendatud (IS Cr. 5.1)

- 3.1. METSAMAJANDAJA peab olema rakendanud seiresüsteemi, millega jälgitakse vähemalt:
  - 3.1.1. metsade seisundit ja metsakahjustusi;
  - 3.1.2. raiutud puidu kogust, raiutud ala pindala ja uuendatud metsaala pindala.
- 3.2. SUUR METSAMAJANDAJA peab täiendavalt seirama:
  - 3.2.1. müügiks varutud mittepuiduliste metsasaaduste (jõulukuused, seemned, seemikud, ulukid) kogust;
  - 3.2.2. metsade prügistatust;
  - 3.2.3. uuendusraiel säilitatud seemne- ja säilikpuude arvu hektari kohta;
  - 3.2.4. metsatöödel tekitatud kahjustusi metsamullale ja teedele.
- 3.3. Metsakahjustused peab registreerima ja neist tuleb teavitada asjakohaseid asutusi.
- 3.4. Metsaseire tulemusi peab arvestama metsamajandamiskava koostamisel.

4. Metsa majandamisel peab tagama muinsus- ja looduskaitseobjektide ning kultuuriväärtusega objektide säilimise (IS Cr. 5.1)

- 4.1. METSAMAJANDAJA teab sertifitseeritud maadel paiknevate loodus- või kultuuriväärtust omavate objektide asukohti. *Ta suudab objekte näidata kas looduses või on objektid sisestatud GIS-i.*
- 4.2. Metsamajandamisega ei tohi halvendada teadaolevate loodus- ja muinsuskaitseobjektide ning teiste kultuuriväärtusega objektide seisundit.
- 4.3. Võimalikku kaitseväärtust omavate objektide avastamisel peab leiust teavitama asjakohast riigiasutust ning hoiduma nende objektide kahjustamisest.
- 4.4. Kaitseväärtust omavate alade majandamine toimub vastavalt kehtivale korrale.
- 4.5. SUUR METSAMAJANDAJA peab jooksvalt uuendama informatsiooni tema maadel registreeritud kaitstavate objektide kohta.

5. Metsa ökosüsteemi tervise ja elujõu säilitamine (IS Cr. 5.2)

- 5.1. Metsamajandamiskava või sellega võrdsustatud dokument peab määratlema meetodid ja vahendid, kuidas vähendada metsa ökosüsteemi degradeerumise ja kahjustumise riski. Metsamajandamise kavandamine peab kasutama selliste tegevuste toetuseks loodud strateegilisi vahendeid.
- 5.2. METSAMAJANDAJA peab metsade majandamisel säilitama metsaosi, mis on seadustest tulenevalt kaitse all.
- 5.3. METSAMAJANDAJA suudab kaitstavaid metsaosi näidata kas looduses või on need objektid kantud GIS-i.
- 5.4. SUUR METSAMAJANDAJA: kaitseb esinduslikku valimit (vähemalt 5%) olemasolevatest haruldastest ja/või ohustatud ökosüsteemidest looduslikus seisundis.
- 5.5. METSAMAJANDAJA peab ohjama ulukipopulatsiooni, et vähendada ulukite põhjustatud metsakahjustusi.
- 5.6. Metsamajandamistööde käigus ei tohi jätta prügi metsa.
  - 5.6.1. Raietöödel peab vältima õlireostuse teket. Metsamasinad peavad olema varustatud reostustõrjevahenditega (labidas, absorbent ja nõu/plastkott saastunud materjali hoiustamiseks).

6. Taimede kaitseks haiguste ja kahjurite eest peab kasutama kohaseid võtteid ja vahendeid (IS Cr. 5.2)

- 6.1. Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) 1A ja 1B tüüpi kuuluvate pestitsiidide ja teiste väga toksiliste pestitsiidide kasutamine on keelatud.
- 6.2. Pestitsiidide, nagu klooritud süsivesinikud, mille derivaadid jäävad bioloogiliselt

aktiivseks ja akumulerevad toiduahelas ja püsivad seal kavandatud kasutusajast kauem, samuti kõigi rahvusvaheliste kokkulepetega keelatud pestitsiidide kasutamine ei ole lubatud. (Märkus: "rahvusvaheliste kokkulepetega keelatud pestitsiidid" on defineeritud Stockholmi Konventsioonis püsivate orgaaniliste saasteainete kohta, 2001, ja selle kehtivates muudatustes.)

- 6.3. Pestitsiidide kasutamine peab toimuma kooskõlas tootjapoolsete juhistega ja kasutades asjakohast väljaõpet ning kaitsevahendeid.
- 6.4. Väetiste kasutamisel peab seda tegema kontrollitud viisil ning arvestades keskkonnanõudeid ja -tingimusi.
- 6.5. Kahjurite tõrjel tuleb eelistada asjakohaseid metsamajandusvõtteid ja looduslikke vahendeid.

7. Metsamajandamisel peab säilitama metsa tootlikkust (IS Cr. 5.3)

- 7.1. Metsamajandamise kavandamise eesmärgiks peab olema säilitada metsade võime jätkusuutlikult toota erinevaid puidu- ja mittepuidulisi metsasaaduseid ja –teenuseid.
- 7.2. Metsa uuendamine, noore metsa hooldamine ja raietööd peavad olema läbiviidud õigeaegselt ja viisil, mis ei vähenda kasvukoha tootlikkust (näiteks vältides allesjäänud puistute ja puude ning metsamulla kahjustamist) ning kasutades sobivaid tehnoloogiaid.
- 7.3. Raiutud metsaosade uuendamisel arvestatakse kasvukohale sobivate puuliikide ja metsamajandaja eesmärkidega eeldusel, et ei vähendata oluliselt metsade jätkusuutlikku tootmisvõimet.
- 7.4. Metsamajandamise kavandamise eesmärgiks peab olema heade majandustulemuste saavutamine võttes arvesse olemasolevaid turu-uuringuid.

8. Metsamajandamine peab soodustama mitmekülgset metsakasutust (IS Cr. 5.3)

- 8.1. Kui METSAMAJANDAJA majandab ka mittepuidulisi metsaressursse, siis peab olema välja selgitatud nende kasutamise tööstuslik potentsiaal.
- 8.2. Mittepuiduliste metsaressursside tööstusliku kasutamise korral peab vastav tegevuskava olema kooskõlas metsamajandamiskavaga ja esitatud selle lisas.
- 8.3. Mittepuiduliste metsaressursside kasutusmeetodid ei tohi pikaajalises perspektiivis halvendada metsa seisundit ega olulisel määral vähendada metsa tootmisvõimet (nii puidu- kui mittepuiduliste metsatoodete tootmisel).
- 8.4. Kaitsealuseid ja ohustatud taime- ja loomaliike ei tohi varuda ärilistel eesmärkidel.

9. Maapinna ettevalmistamisel kasutatakse kasvukohale sobivaid võtteid (IS Cr. 5.4)

- 9.1. Maapinna ettevalmistamine ei tohi takistada metsa edasist majandamist või põhjustada erosiooni, tuulekannet, soostumist või kasvukoha halvenemist ühelgi muul viisil.

10. Metsade majandamisel tagatakse kvaliteetne uuenemine (IS Cr. 5.4)

- 10.1. Metsamajandamine peab tagama metsa eduka uuendamise loodusliku uuendamise teel või kus see ei ole kohane, metsaistutamise teel, mis on piisav metsaressursside koguse ja kvaliteedi tagamiseks.
- 10.2. Kus see on kohane, peab metsauuendamisel ja metsastamisel eelistama looduslikult esinevaid liike ning kohalikku päritolu uuendusmaterjali, mis on hästi kohastunud kasvukoha tingimustega. Võõrliikidest võib kasutada ainult selliseid liike, päritolusid või sorte, mille puhul on hinnatud nende mõju ökosüsteemile ja kohalikele ning kohaliku päritoluga liikide geneetilisele terviklikkusele ning kui negatiivseid mõjusid on võimalik vältida või minimeerida.

- 10.3. Uuenduse osas peab toimuma seire ja kahjustustest peab teavitama asjakohast riigiasutust.
- 10.4. Geneetiliselt muundatud puid ei tohi metsas kasutada.

11. Hooldusraiate käigus tagatakse kasvama jääva metsa hea seisund (IS Cr. 5.4)

- 11.1. Hooldusraie eesmärgiks on allesjäävatele puudele soodsate kasvutingimuste loomine ning puistu kvaliteedi tõstmine halvema seisundi ja tüveomadustega puude välja raiumisega.
- 11.2. Hooldusraiel peab vältima metsamulla kahjustamist.
- 11.3. Hooldusraiel peab vältima kasvama jäävate puude kahjustamist.
- 11.4. Hooldusraiel peab säilitama bioloogilise mitmekesisuse seisukohalt vajalikke puistuelemente (jalalkuivanud puud, lamapuit, säilikpuud jms).
- 11.5. Metsamajandamispraktika peab, kus asjakohane, edendama metsa horisontaal- kui vertikaalstruktuuride mitmekesisust (ebaühtlase vanusega puistud) ja liigilist mitmekesisust (segapuistud).

12. Uuendusraietel peab hoiduma keskkonna kahjustamisest (IS Cr. 5.4)

- 12.1. Uuendusraiate kavandamisel peab arvesse võtma kasvukoha iseärasusi ning rakendama meetmeid metsa uuendamiseks juba raiete käigus (vajadusel peab säilitama elujõulise järelkasvu ja seemnepuud).
- 12.2. Uuendusraie planeerimisel ja läbiviimisel peab viima miinimumini naaberpuistute raiejärgse kahjustumise riskid (tormiheide raielangiga külgnevas metsas, langile mahajäänud raidmetest ja metsamaterjalist tulenev kõrgendatud putukrüüste oht jms).
- 12.3. Uuendusraiel peab hoiduma metsamulla kahjustamisest.
- 12.4. Uuendusraietel peab säilitama bioloogilise mitmekesisuse seisukohalt vajalikke struktuurielemente (jalalseisvad kuivanud puud, lamapuit, säilikpuud jms).
- 12.5. Uuendusraietel peab arvestama maastiku eripäraga ning säilitama väärtuslikke maastikuelemente ja pärandkultuuriobjekte.

13. Metsamaaparandust peab hoolikalt planeerima (IS Cr. 5.5)

- 13.1. Liigniiskuse all kannatavates majandusmetsades peab uute maaparandussüsteemide rajamine olema põhjendatud.
- 13.2. Kui uue rajatava maaparandussüsteemi pindala ületab 100 hektarit, peab läbi viima keskkonnamõjude hindamise.
- 13.3. Olemasolevad maaparandussüsteemid peab hoidma töökorras.
- 13.4. Maaparandussüsteemide hooldamisel, uuendamisel ja rekonstrueerimisel peab lähtuma kehtivatest õigusaktidest.

14. Teede kasutamisel puidu väljaveoks ja uute teede rajamisel peab arvestama majanduslike, ökoloogiliste ja sotsiaalsete tingimustega (IS Cr. 5.5)

- 14.1. Puidu väljaveol peab hoiduma teede kahjustamisest, kuid kui see siiski juhtub, peab kahjustatud teed parandama.
- 14.2. Omanikul on põhjendatud juhtudel õigus piirata teede kasutust (omandi kaitseks, teede konstruktsioonist tulenevalt vms).
- 14.3. Teede sulgemisest tulenevad liikluspiirangud peavad olema tähistatud vastavalt seaduses ettenähtud korrale.
- 14.4. Taristu kavandatakse ja rajatakse viisil, mis minimeerib ökosüsteemide, eriti haruldaste, tundlike või tüüpiliste ökosüsteemide ja geenireservide kahjustusi ning mis võtab arvesse ohustatud või teisi võtmeliike - eriti nende rände eripärasid.

15. Metsamajandamisel peab arvestama kohaliku kogukonna huvidega (IS Cr. 5.6)

- 15.1. Metsamajandamise kavandamisel peab arvesse võtma metsade mitmekülgseid ühiskondlikke funktsioone, pöörama tähelepanu metsanduse rollile maaelu arengus ja eriliselt kaaluma metsade sotsiaalmajanduslike funktsioonidega seotud uusi tööhõivevõimalusi.
- 15.2. Metsamajandamisel peab arvestama kohalike omavalitsuste üld- ja teemaplaneeringutega ning neist tulenevate piirangutega.
- 15.3. Metsamajandamisel peab parimal moel ära kasutama kohaliku kogukonna metsanduslikke kogemusi ja teadmisi.
- 15.4. Võimalusel peab metsamajandamisel kasutama kohalikku tööjõudu.
- 15.5. Info metsatööde kohta peab olema huvitatud isikutele kättesaadav.
- 15.6. Metsamajandamine peab pikaajalises perspektiivis edendama kogukondade tervist ja heaolu.
- 15.7. Kaebuste ja vaidluste lahendamisel peab kasutama asjakohaseid mehhanisme, mis kohtlevad osapooli lugupidavalt ja arvestavad nendega protsessi käigus.
- 15.8. Maa omandi ja kasutusõigust puudutavate vaidluste kohta peab säilitama kirjalikud materjalid.

16. Metsamajandamisel ei tohi seada põhjendamatuid piiranguid igapäevasele (IS Cr. 5.6)

- 16.1. METSAMAJANDAJA ei või põhjusetu takistada metsas viibimist ning seente, marjade või ravimtaimede korjamist päikesetõusust -loojanguni.
- 16.2. Avaliku ligipääsu piiramine metsaalal, kus metsa kõrvalsaaduseid varutakse ärilistel eesmärkidel, peab olema põhjendatud.
- 16.3. METSAMAJANDAJA võib piirata metsa kõrvalsaaduste varumist kohtades, kus kõrvalsaadusi kasvatatakse kultuurina või juhul kui varumine seab tõsiselt ohtu looduslike koosluste säilimisele.
- 16.4. Ei tohi seada põhjendamatuid piiranguid rekreatiivsele tegevusele metsas. Mõjuva põhjusena tulevad arvesse näiteks tuleohtlik periood, ohutuse tagamine raietööde ajal, jahipidamine, looduskaitseelised liikumiskiirangud, mis tuginevad seadusele, kultuuriväärtuste ja omandi kaitse, ajutine piirang korduvate registreeritud vandalismiaktide või prügi mahapaneku tõkestamiseks.

17. Toimub metsamajandaja ja töötajate jätkuv koolitus ja teadlikkuse tõstmine (IS Cr. 5.6)

- 17.1. Metsamajandajad, töövõtjad, töötajad ja metsaomanikud peavad omama piisavalt teavet säästva metsamajandamise kohta ning neid peab julgustama oma teadmisi koolitustel järjepidevalt täiendama.
- 17.2. Metsade majandamisel töötavad inimesed peavad olema läbinud vähemalt ühe säästva metsanduse teemalise kursuse (sh bioloogilise mitmekesisusega seotud koolitus) viimase viie aasta jooksul.
- 17.3. Metsatöid võivad teha ainult pädevad isikud.

18. Metsamajandamisel peab järgima tööohutusnõudeid (IS Cr. 5.6)

- 18.1. Metsatööl peab kavandama, korraldama ja tegema moel, mis võimaldab hinnata kaasnevaid tervise ja õnnetusriske ning rakendada kõiki põhjendatud meetmeid, et kaitsta töötajaid tööga seotud riskide eest. Töötajaid peab teavitama tööga seotud riskidest ning riskide ennetamise meetmetest.
- 18.2. METSAMAJANDAJA peab korraldama oma töötajatele tööohutuse alase koolituse.
- 18.3. Töötingimused peavad olema turvalised ning kõiki, kellele on antud metsatööl tööülesanne, juhendatakse ja koolitatakse ohutute töövõtete osas.

19. Metsade majandamisel järgitakse kõiki seadusi ja käesoleva standardi nõudeid (IS Cr. 5.7)

19.1. METSAMAJANDAJA peab täitma kõiki rakenduvaid seaduseid.

19.2. METSAMAJANDAJA ja Töövõtjate vahel sõlmitud lepingud peavad sisaldama kohustust täita käesoleva standardi nõudeid ning metsamajandaja peab seirama nõuete täitmist.

19.3. Metsamajandamisel peab esitama kõik seaduses ettenähtud dokumendid ning tasuma kõik seaduses ettenähtud maksud.

19.4. Konkreetse metsamaa omandiõigus ja omandivorm peab olema üheselt määratletud, dokumenteeritud ja kehtestatud. Metsamaaga seotud muud õigused (juriidilised, tavaõiguslikud ja traditsioonilised) peavad olema välja selgitatud, tunnustatud ja järgitud.

19.5. Dokumente, mis tõendavad standardi nõuete täitmist metsamajandamisel, peab säilitama.